

Nro. 21.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

Indált Bétsből, Pénteken September 11-ik napján
1807-ik elztendőben.

B é t s.

Károly Cs. Kir. Fő herczeg, Fels. Urunk ked-
ves testvér öttse az Austriai Császári Kir. Armé-
diának Generálissimusa tegnap utazott el innen Cseh
Országba, a' honnan Felső Austriába is el fog menni.
Onnan leendő vissza utazása után pedig az őszi ka-
tona gyakorlásokat fogja meg szemlélni. — Az
ágyuzó seregeknek Simering mellett való gyako-
roltatások két héttel ennekelötte elkezdődvén meg
most is folytattatik, Kir. Fő herczeg Maximi-
lián, néhai Majlandi herczeg Ferdinandnak a'
fia, a' 2-ik artilléria Regementnek tulajdonosa
az oda commandiroztatott hadi tiszteket gyakor-
ta gazdagon meg vendégli.

A' nem régiben a' Fels. Csász. Kir. udvarhoz küldetett rendkívül való Anglus követ Lord P r e m - b r o k e innen ismét el fog menni , már butsúzó audientziánn is volt Eő Csász. Kir. Felségénél; az alatt, mig más követ küldettetik ide Angliából, a' Londoni Kir. udvar dolgait A d a i r U r fogja folytatni. — A' Pétersburgi Csász. udvar parantsolatjára már Cattarót, és a' Jóniai hét szigetét is átadták a' Frantziáknak az Orosz seregek, magok pedig hajókra szállítván a' fekete tenger felé indultak. — A' Prussziai Sziléziában még most is 80000 főből álló Franczia sereg vagon.

Egyed napja, az annakelőtte uralkodott forró, tartós, és igen ártalmas nyári hevséget meg enyhítette ugyan valamennyire, annyiban, hogy reggelenként és esténként a' levegőt meg hivesítette, de a' szomjúzó földet kívánt essözéssel meg nem nedvesítette. Tsak nem minden este felé terhes fellegek borították bé az ég bóltozatját, de az éjjeli nagy szelek azokat széllyel oszlatván, virádkor ismét fel melegítették a' levegőt a' napnak sütő sugárai. Tegnap dél előtt és dél után e' világnak hol az egyik hol a' másik oldalán terhes fellegek borítván bé e' nap vilagát egy keveset essözött, és a' múlt éjjel, az okos és oktalan állatoknak meg vigasztaltatásokra lassú de jó effő esett. Többet és tartósabbat is lehet reményleni ennek utánna.

H a d i T u d ó s i t á s o k .

A' Dániai Kir. udvar következő szép és igen gyökeres hadi manifestumot adott ki N. Britannia ellen :

„Egész Európa előtt esméretes azon alkot-

máry, mellyet a' Koppenhágai Kir. udvar 15 esztendő el forgása alatt a' háború és nyughatatlanságok közt álhatatosan követett. A' részre hajlani nem tudó neutralitásnak szoros meg tartása, és az abból folyó kötelességeknek bé tellyesítések egy lég főbb része volt az ő kivanságának. Egyenessen és tiszta szívűséggel bánt a' Dániai Fő Kormányzék a' több Statusokkal, meg is áldotta az ő iparkodásait az isteni gondviselés, szerencséje volt mindenikkel jó egyességben élni. De egyfzeribe semmivé tétetett ez a' békességes és tsendes állapotja. Az Angliai Kormányzék, mely kevés idővel ennekelőtte, maga gyalázatos veszteglése által, szoros és kétséges kimenetelű állapotban volt szövetségeseinek boldogságokat önnön maga hasznának fel áldozta, véletlenül minden erejét 's foglalatosságát egy olly békességes Status ellen fordította, 's támadta meg, mellyet semmitörvényteleniséggel nem vádolhat. A' N. Britanniával régi és szent szövetséggel öfzve kaptsolt Dánia ellen igen titkos és hirtelen való ellenséges planumot készített. Az Angliai hadi erő a' Dániai tengeri partok előtt véletlenül meg jelent, a' Zelandiai szigetet körül vette, a' fő várost Koppenhágát fenyegette, a' Dániai tartományokat meg sértette, minekelőtte ellenséges tzéllját tsak egy szóval is kinyilatkoztatta volna előre."

„Igen nehezen adhat annak Európa hitelt, a' mit most hallani kénytelenítettik. Leg otsmányabb, leg irtództatóbb és leg borzasztóbb feltételei közt mindenféle hazug hirekkel kivánnják az Angliai ministeriumot mentegetni, 's azt költeni, hogy Dánia Ország ellenséges szövetségbe lépett volna An-

glia ellen. Illy hamis és hazug fundamentomon építvén, a' Koppenhágai Kir. udvarnak olly jelentést küldött az Angliai ministerium, hogy maga haszna és bátorsága végett, Dánia Országának a' háború és a' N. Britanniával való szoros szövetség közt szabad választást engedni kényszerítette. És minémű alliantziával kínálkozott? Olyannal, mellynek zálogául Daniának maga alája való vetését, 's hajó seregeinek által adattatását kívánta. — A' választás nehéz nem volt. Épen olly bosszontó volt a' jelentés, mint annak előadásának módja. — A' háború ki ütött. Jól tudja Dánia Ország mind azt a' veszedelmet, mind azt a' kárt, a' mellyekkel ez a' háború öszve vagyon kötve. A' legtsalárdabb módon megtámadtatván, minden óltalmazó elzközök nélkül üres tartományban meg lepetvén, és háborúba kevertetvén, kényszer magát igen sérelmes károkra száni. De illyen állapotjában is motsok nélkül való a' betsüllete, minden Európai Hatalmasságok betsülletben tartják, és ha meg győzzetik is, nem leszen a' megpirulásra oka. Nem fél attól az itelet tételől Dánia Ország, mellyet ezen új háborúról fog Európa tenni, eleve avval biztathattya magát, hogy annak jó tetzését meg fogja nyerni.“

„A' részre nem hajló Kabinetumok itéllyék azt meg, ha van e' Angliának valamelly politika szüksége arra, hogy azon Statust, melly őtet semmi vel meg nem sértette, semmi által fel nem bosszontotta, maga áldozatjává tegye. Maga jó lelke esméretére, az isteni gondviselésre, a' maga alatta valóinak szeretetekre és hivségekre támaszkodván reményli a' Dániai Kormányzók, hogy ki fogja

azon nagy terhet állani, mellyet a' betsüllet és a' kéntelenség vállaira tett. — Reményli, hogy az Európai Kabinetumoknak hathatos segítségekben bizakodhatik, különösen avval hizelkedik magának, hogy annak jó következéseit kiváltképen azokra a' Monárkákra nézve várhattya, a' kiknek feltett tzieljokat, és szövetségeket az égre kiáltó igazságtalanság palastjának tartott; a' kik az Angliai Kormányzékot a' közönséges békeffégnek eszközeivel meg kínáltak; de a' melly az erőszak tételtől magát meg nem tartóztathatta, attól az erőszak tételtől, melly minden nemes indúlatú és gondolkozású Anglusokat haragra gerjeszt, melly a' kegyes Király gondolkozása módját hamis világban helyhez teti, és N. Britannia kronikáin eltörülhetetlen motskot ejt.“

A' Dániai Korona herczeg Fridrik Kielben lévő fő kadi szállásáról következő hirdetményt intézett és küldött a' Zelándiai, Moeni, Falsteri és Lalandi lakosokhoz: „K e d v e s h a z á m f i a i ! Arra serkentelek titeket, nyúllyatok a' fegyverhez az ellen az ellenség ellen, a' ki ti reátok nemcsak erőszakosan rohant, hanem egyfzersmind a' ti tsendes tenger partjaitokat a' baratság szine alatt körül keritette. Gondollyátok meg, hogy ti olly ösöktől származtatok, a' kik vitézi bátorságok és egyet értesek által magokat halhatatlannokká tették. A' Király, a' nyáj, és a' haza legyenek a' ti jeltadó szavatok, és semmi sem lesz lehetetlen. — Nohát nyúllyatok a' fegyverhez, gyüllyetek öfzve a' Dániai Király zászlója alatt, üzzétek el az ellenséget, senki sem álhat ellenetek, Egyedül azt fájlalom, hogy a' jelen-

való szempillantásban vezérek nem lehetek
s. a. t.

A' Koppenhágai Universitas Consistoriumjához következő foglalatú levelet küldött ez a' bátor szivü Korona herczeg: „Az a' vezedelem, melly a' hazát fenyegeti. alkalmatosságot szolgáltat nékem arra, hogy az Universitasbéli tanuló ifjuságot is fel buzditssam arra, hogy a' Korona Herczeg lajbserege nevezete alatt gyűlyenek öfzve 's fegyvert fogjanak. Az el fejthethetetlen Aprílis 2-ik napján (a' midőn t. i. néhai Admirál Nelson Koppenhágát ostromlotta) láttam ezen Corpust, és annak hazajához 's Kiralyához való hivségét nagy örömmel tapasztaltam. Nosza tehát kedves hazámiai mutassátok azt meg ezen ólkalmatossággal is s. a. t. Ezt a' corpust a' közönseges kedvességben lévő fő udvari Marsal Hauch fogja vezérelni.

A' 24 ik Augustusi Kieli tudósítások ezeket foglallyák magokban: Ezen hólnap 19-ik napjától fogva semmi tudositást sem vettünk Zelándiából. A' 28-ik Augustusi onnan jött levelek azt tartják, hogy azon szigetnek lakosi tsak nem mindnyájan fegyvert fogtak, de hogy más részről az oda ki szállott Anglus truppok, különösen a' Német legiobbéliek tellyessek békételenséggel, és semmi kedvet nem mutatnak a' Dánusokkal való verekekésre, sőt a' mint beszédjeből értették, készek a' Dánusokhoz való által menetelre. Ha ez meg történne, egész reménység lehetne Koppenhágának az ellenségtől való meg mentésére. A' 17-ik században. nevezetessen 1658 és 1659-ik esztendőben 10 hólnapot és 6 napot tartó ostrom

alá volt Koppenhága rekesztetve, a' melly alól egy Hollandiai hajó sereg szabadította fel, 's az űzte el onnan az ostromló Swékusokat. Akkor az eleségnek szűk volta miatt sokat szenvedtek az ostrom alá rekesztetett lakosok, és az őrizet is jobbadon fegyveres polgárokból állott; de azok is jobban viselték és védelmezték magokat, mint a' múlt 1806 ik esztendőben a' Magdeburgi 20000 Prusszus katonákból állott őrizet. Most is reménylik, hogy a' Koppenhágai polgárok, a' kiknek egy-néhány hólnapokra való eleségek van, öseikhez méltóképen fogják magokat viselni. Hogy semmi erős posztjok ne lehessen az Ánglusoknak, a' Koppenhágai Commendánsnak parantsolatjára annak minden külső városai le égettettek.

J a k s o n Anglus Ministernek a' Dániai Korona Herczeggel való együtt beszélgetését a' Párisi Zsurnalisták illyenképen adják elő. Jacksonnak azon szavaira, hogy Anglia Dánia Ország kárát pénzel ki fogja pótolni, a' nevezett herczeg így felelt: de mivel fogja annak betsülletét ki pótolni? Az Anglia és Dánia Országok közt köttetendő alliántziának planumára a' Kir. herczeg így felelt: Jól esmérjük a' Kigyelmetek alliántziájának betsét, Kigyelmetek magok szövetségeseiket esztendőről esztendőre várakozattya a' segítségre. Erre azt jegyzette meg J a k s o n minister, hogy igen kemény kinyilatkoztatás legyen ez? Uram, felele a' Kir. herczeg, hogyha elegendő bátorsága van Kigyelmednek az illy feltételnek közlésére, legyen mindennek meg hallására is. — Egyébb aránt, a' mit most Kigyelmednek mon-

dok az Angliai Királynak is meg merném mondani.“

A' Stralsundból ki költözött, és a' Rügeni szigetbe által ment Svékus seregek gyakorta ágyuznak azon erősségre, és már is sok házakat megkárosítottak. Ennek a' nevezetes erősségnek Francziáktól lett el foglaltatását ekként írják le a' Greifswaldi 20-ik Augustusi tudósítások: Augustus 15-ik napját követett éjjel minden veszteség nélkül el kezdték a' Frantziák a' futó sántzokat; viradtakor ezre vévén a' Stralsundi katona őrizet e' dolgot, erőssen kezdett az ostromlókra ágyúzni, de már akkor későn volt, mivel olly méllyen bé ástak magokat a' Francziák, 's olly közel mentek a' bástyákhoz, hogy a' várost bombikkal el érhettek, és el puztíthatták. Augustus 20-ik napján, jókor reggel a' Király maga hadi népével hajókra ülven a' Rügeni szigetbe ment által, de kéntelen volt az ártillériának és munitzióknak nagyobb részét hátra hagyni. Minémű indító okból mivelte legyen azt a' Svétziai Király, bizonytalan. Hogyha a' mellette lévő 10000 emberrel azon szigetet védelmezni igyekezik, nagy veszedelemnek tárgyává teszi ki önnön magát és hadi népét, mivel Marsal Brüne mihelyt nékie tettzeni fog, Stralsundból 30, vagy 40 ezer emberrel a' Rügeni szigetbe ki szállhat, és mind magát a' Királyt, mind hadi népét fogságra ejtheti, annál inkább, mivel azon szigetben egyetlen egy erősség sem találtatik, és már is sok hidásokat vitetett oda az Odera vizéről Marsal Brüne, a' mellyeken az ott lévő szoros tengeren könnyen által szállhat a' szigetbe.

Pruszsia Ország.

A' Frantzia hadi fogságból vissza botsáttatott Prusszus hadi tisztekre nézve, következő Kir. hirdetmény adettatott ki Königsbergben Augustus 17-ik napján: „Mivel, úgy mond, az ő Prussz. Kir. Felsége, és a' Fels. Frantzia Császár közt Tilsitben kötött békeességnék ereje mellett, a' hadi fogságba estek mind a' két részről egész mászában vissza botsáttatnak, következésképen a' tiszti parolára botsáttatott hadi tisztek is eddig való fogságaikból ki szabadúlnak: arra való nézve mind ezeknek, mind a' hadi fogságból vissza térendő minden rangbéli tiszteknek tudtokra adattattya Eő Kir. Felsége, hogy mivel lehetetlen leszen őket mindnyájokat egyszeribe valóságos hivataljaikba vissza tenni, és mivel a' Statusnak igen szoros környűlállásai meg nem engedik, egész fizetéseket ki adattatni: arra való nézve arra méltoztatott Eő Felsége magát meg határozni, hogy ő nékiek, addig, mig hivataljaikba helyheztetődnek, fél fizetést fog adni, és meg engedi, hogy az Országban ott tartozkodhassanak a' hól nékiek tettzeni fog.“ — Ebben a' hirdetményben ugyan Augustus 1 ső napjára volt az ő fizetéseknek elkezdődése meg határozva; de mivel a' Franczia seregeknek Pruszsiai Birodalomból leendő végső kimenetelekig a' tartománybéli jövedelmekkel a' Király nem birhat, addig ők sem kaphatták meg fél fizetéseket.

A' Berlini volt Frantzia Commendantst Hülin Generálisnak, a' kit Páris városának Commendánsává tett Napoleon Császár, Berlinből lett elmenetele előtt, a' fekete sas tzimmerü vitézi Rend

Kereftjével, és egy igen betses arany piksissel ajándékozta meg a' Fels. Pruffzai Király. — Generál Hülin helyett Fr. Generál St. Hilaire tétettetett Berlinnek Commendánsáva. — Ez a' Királyi város a' reá vetett hadi adót már egészen ki fizette, de a' több városok és tartományok még felével is adosak. Sok Pruffzus Generálisok vettek bútsút hivataljaiktól, mások, a' kik hasonlóképen ki akartak a' hadi szolgálathól lépni, arra engedelmet nem nyertek, azon okon, mivel rossz magok viseletekért hadi törvényfzék eleibe fognak ideztettetni. — Generál Clarke, a' ki a' most végződött haború alatt a' Brandenburgiai Marchionatusnak és Berlin városának Gubernatorja volt, most Marsal Berthier helyett hadi ministerré tétetődvén, Augustus 21-ikén indult Párisba, helyette Gen. Victor tétetődött Berlinnek Gubernatorává. Mivel mind ő, mind Generál Hülin nagyon kedveztek azon rezidentziának, és a' mennyire töllök ki telhetett, a' háborúval együtt járnai szokott nyomoruságot meg enyhíteni igyekeztek, a' szükséget és drágaságot tehetségek szerént elhárították, 's a' lakosok terhét könnyebítették, és a' köz tsendességet fenn tartottak, az ő nevek örök emlékezetben fog ott maradni. —

A' Pruffzai Fels. Király egy hadi Commisziót nevezett ki azoknak a' Generálisoknak, Commendánsoknak és Stabalis tiszteknek törvényeleibe leendő idéztetések végett, a' kik a' Jénai szerentsé tlen ütközethen tartozó kötelességeknek meg nem feleltek. Egy Commendans semmi jót nem reménylvén, a' Királyhoz küldött levelében hadi

szolgálatból való kibottattatását kívánta, kinek akként felel a' Király, hogy azt idején kívánnyá, és először meg fogja vizsgáltatni, ha a' betsüllettel vagy gyalázattal való elbottsattatásra lefzen e' érdemes?

Francia Birodalom.

A' Párisi Protestans Consistoriumnak Előülője Marron, a' Császár eleibe bortsáttatván audienciára így szólott: Felséges Császár! Újabb tsudatételei által az egész világot bámulásra indította Felséged, és minémű határok köze lehetne a' Felséged újabb jótéteményeinek meg gondolása mellett a' háladatosságot szoritani. Felséged akaratja ellen újabb háborúba keverté Felségedet az irigység és villongás lelke, győzedelmi kofzorúval fel ékesitetett kívánta Felséged fényes győzedelmeinek futó piatzát öfzve szoritani, inkább kívánt a' maga mértékletességére mint szerentséjére nézve tiszteltetni, jobnak állította nemes áldozatja mint győzedelmei által az emberiségnek hafználni. — Felséges Uram! A' helyre állott békességgel újabb bódogságot vár Francia Ország, sőt egész Európa Felségedtől. Az örvendező nemzetek áldani fogják Felségedet, a' vallás mindenütt örvendező kiáltással és jó kívánásokkal fogja Felsegedet követni. Az a' vallás, melyet a' Sequanai Ofztálybéli Reformata Gyülekezetnek egyházi Tanátsa a' Felséged tronusa zsamolya eleibe terjeszt. Ennek legalázatosabb meghodolását méltoztasson Felséged kegyelmessen el fogadni. Mennél több 's nagyobb háladatossággal ta. tozik az a' Felséged általmazasáért, annál na.

gyobb reményseghben lehet az eránt, hogy a' Királyoknak Királya, valamint a' békeességben, úgy a' háborúban is nagy mértékben Felségedre fogja a' maga áldását önteni. A' Felséged templomainak bóltózatjai mind most, mind ennekutánna imadtságokkal és ditsiretekkel fognak zengedezni, mellyeket mi Felséged betses életéért és bóldogságáért az Egek Urához botosítani fogunk."

A' Császárnak arra adott felelete summásan ezeket foglalta magában: „A' Protestans Konsistoriumnak szives kivanását és áldasait nagy megelégedéssel veszem; semmi kötelelességgel nem maradtak Kigyelmetek adóssak, nem akarom, hogy ha én igasságos vagyok, nékem azt valaki meg köszönnye. A' lelki esméret a' törvények hatarán kívül vagyon. Nem tsak magamért, hanem maradékimért is fogadók, hogy Kigyelmetek vallásbéli gyakorlások és isteni tiszteletek mindenkor tellyes szabadtságban fog lenni. A' Protestansok mindenkor úgy viselik magokat mint jó polgárok és mint a' törvényeknek hiv megtartói. Ambár a' Kigyelmetek vallásán nem vagyok is; mindazáltal mondja meg Kigyelmed a' maga hite sorsosinak, hogy én mindenkor úgy tekintem őket mint legjobb barátimat s. a. t. A' mit itt mondott azt az által is meg bizonyította a' Fr. Császár, hogy már is sok Protestans Papokat vett fel az érdem légióba, és sok templomokat engedett nékiek építtetni.

A' múlt Augustus 24-ik napján, a' belső dolgokra ügyelő mostani Fr. minister C r e t e t, a' törvénytevő Tanáts gyűllésében, Franczia Országának jelenvaló állapotjáról a' Császár nevében je-

lentést téven, a' többi közt illyenképen szóllott: „A' háború közepette is igen szép tsendesség és rendtartás uralkodott Franczia Országban, esztendőtől ólta a' kegyes hagyományokból harmadfél millió liver jött bé, a' mesterségek és manufacturak mind jobban jobban nevednek és virágoznak, a' közönséges tanítás meg jobbitatik, a' különböző vallású lakosok közt felebarati szeretet és atyafiságos egyesség uralkodik, az Ország financiája soha sem vólt virágzóbb állapotban mint most Status mindenkor rendesen fizette a' magatisztviselőit.

A' Würtembergi Kir. herczeg asszonynak Katalinnak, a' Franczia Csász. herczeggel Jeromossal való polgári és egyházi öfzve szerkeztése és mennyegzője a' múlt Augustus 22-ik napján ment végbe, a' Cs. Palotának Diána nevé galleriáján, a' hova a' Császár és Császárné a' Cs. herczegektől, herczeg asszonyoktól, az Ország Nagyaitól, és az Udvari dámaktól kisirtetvén mentenek vala. A' házassági [contractust, a' Császári Familiának titoknokja fel olvasván, azt a' Császár 's Császárné, a' házasuló herczeg és herczeg asszony, a' Csász. herczegek 's herczeg asszonyok, a' Német Országgi Primas, az Ország leg főbb tisztviselői, és a' tanuk magok kezek aláírásokkal meg erőffitették. A' Fr. Csász. udvar részéről való tanúk a' Bergi Nagy herczeg, Borgheze herczeg a' Csász. sógora, a' Neufchateli vagy Neocomiumi herczeg; a' Würtembergi Kir. udvar részéről való pedig a' Bádeni örökös nagy Herczeg, a' Nasszau herczeg, és a' Würtembergi Királynak Status ministerje Gróf Winczingerode vóltak. Az

egyházi őszve párosítást a' következett napon, este 8 órakor a' Német Országai Primas herczeg vitte végbe a' Csász. palota kápolnájában a' Császár, Császárné, a' Császári herczegek 's herczeg asszonyok és a' fent említett tanúk' jelenlétében.

Orosz Birodalom.

A' Pétersburgi Csász. Udvar Gróf Soltikowot, a' hét esztendőig tartott háborúban nagyon elhiresedett Soltikow Feldmarsalnak a' fiát rendelté a' Francia Császári udvarhoz követségbe, a' hová fényes udvarral fog menni.

Generál Gudovics a' fekete tengernek napkeleti oldaláról olly jelentést küldött Pétersburgba, hogy az ő vezérlésére bizatott Orosz Armadia az Erzerumi kormányozó Basát Jussufot, a' ki az Orosz Birodalomnak napkeleti részébe nagy erővel igyekezett be ütni, a' múlt Junius 18-ik napján, az Arpatsai folyó viz mellett nagyon meg verte, 's egész táborát el nyerte. Hét egész óráig tartott a' verekedés. A' tsata helyéhez 6 óráni földre tanyázott 12000 főből álló Persiai armadia, melly a' Törököknek meg verettetésekben nagyon álmélkodott, ellenkező végét várván az ütközetnek.

Török Birodalom.

IV. Mustafa Török Császár egy Fermánt adott ki mostanában, mellyben az Európai udvarok követjeinek azt parantsollya, hogy mind ő magok, mind az ő hozzá tartozók a' Török köntöst tegyék le, és nemzetjek módjára viselgyék magokat. Ez a' Csász. parantsolat igen figyelme-

tesekké tettek a' Konstantzinápolyban lakó idegen menzétbélieket.

A' Maylandi közönséges újság levelek, következőképen irnak a' Török Birodalom jelenvaló állapotjáról: „A' Konstantzinápolyi revolúciónak még most sins vége, sőt inkább most is igen félelmes ábrázatot öltözött magára. Az Ásiai tartományok tellyességgel nem akárák IV. Mustafát törvényes Császárnak esmérni. Bruffában a' pártosság zászlója ki függesztetett. Cidi Bafa a' Császárságból levetett III. Selim rokona a' szolgálatból el bocsátatott hadi népet, az ügy nevezett Nizamí Geddit mind öszve gyűjtötte, és más Basákkal együtt Konstantzinápoly városát nagyon fenyegeti, a' kik 100 ezer embert vettek fel szolgálatjokra. Táborkokban egy Dervis tartózkodik, a' ki Mahomet Prófeta maradékának tartván magát azt állattya, hogy őtet illeti a' Mahomet kardjának az uralkodó Zultán oldalára való felkötése, és az uralkodó székbe való ültetése s. a. t.

A' ki millyen mértékkel szokott másoknak mérni, néki is avval mérettetik annak idejében. — A' III. Sélím Császár uralkodó székétől lett meg fosztattatásának leg főbb oka volt a' Török Musti avagy Fő Pap, ő is le vettetett azon méltóságából. De a' Jancsárok, 's velek együtt a' Fanaraki Commendans ama hires Mustafa Cavacli leg ottan a' Zultánra menvén, őtet a' Muf-tinak előbbi papi hivataljába való vissza tételére kénszerítették. Ezen 's ehez hasonló történetekből azt lehet itilni, hogy a' most uralkodó Török Császár IV. Mustafa ellen is könnyen fel zendülhet a' zenebonáskodó 's a' pártoskodásra igen hajlandó Konstantzinápolyi köffég.

H i r a d á s.

A' Pesti mobiliák, avagy házi butorok fábricájának tulajdonosai K e r n e r és V o g e l, magok nagy szorgalmatossággal 's költséggel egészlen ujonnan készült mobiliás tárhazokat minden felsőbb 's alsóbb rangú Patronusaiknak, és a' Tek. Publicumnak alázatossan ajánlyák. Ebben az ő tárhazokban, vagy mobiliás magazinumokban minden névvel nevezendő szép és leg jobb ízérés fzerént való mobiliák találtnak; nevezetessen nagyobb és kissebb új módi rámájú tükrök, metzett, aranyozott és bronzirozott luszterek, falra való lámpások 's gyertya tartók, mellyek az ertzből metzettekhez hasonltnak, tűzbe aranyozott, 's meg nem aranyozott órák, földre való szőnyegek, taffotából és tzitz kattonból készített 's pamokkal töltött ágyteritők, pompás tokokba lévő álló és függő órák, utazó iskatolak, toilettek, sok mindenféle galanterie darabokkal együtt; nem különben mahagoni, dió - és tseresnye fából tsinált különbkülönbféle változású Fortepiánók, bronzirozott és nem bronzirozott ládák s. a. t.

Továbbá a' Csász. Kir. Hernhalsi Fabrikában tsinált mindenféle színű papiros spallirok is találtnak az ő mobiliás magazînumjokban, mellyek annyival betsesebbek lehetnek, mivel azokat éppen azon az árron lehet meg venni, mellyen magában a' fabrikában adattatnak, a' mellyeket K e r n e r és V o g e l a' spallirozáshoz értő mesterek által mind itt, mind a' faluhelvségékben illendő fizetésért készek lesznek el készittetni. — Debreczenben, a' Czeglédi utzában, a' város háza szomszédtságában, a' K i s s O r b a n I s t v á n házában, mind a' két fabrikának magazinumjai találtnak.